

ת"פ 16967/03/15 - מדינת ישראל נגד מ ב - נוכח

בית משפט השלום בקריית גת

18 אוקטובר 2017

ת"פ 16967-03-15 מדינת ישראל נ' ב

ת"פ 28281-11-15 מדינת ישראל נ' ב

ת"פ 4198-07-15 מדינת ישראל נ' ב ת"פ 8077-05-16 מדינת ישראל נ' ב פל"א 211079/2 מדינת ישראל נ' ב

בפני כב' הסגנית נשיאה ד"ר נגה שמואלי-מאייר

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד עדי זלמן - נוכחת המאשימה

נגד

מ ב - נוכח

ע"י ב"כ עוה"ד שני פרג'ון (בשם עוה"ד טל גולדנר) - נוכחת הנאשם

גזר דין

א. רקע עובדתי

1. הנאשם הודה וצירף ארבעה כתבי אישום ותיק "פל"א אחד, כדלקמן:

בת"פ 4198-07-15 (כתב אישום מתוקן, להלן: "תיק הניסיון תקיפה"), נטען כי ביום 27.06.2015 בשעה 22:00 או בסמוך לכך, וביום 29.06.2015 בשעה 12:04 או בסמוך לכך, פנתה אל הנאשם שכנתו לבניין (להלן: "מרים") וביקשה ממנו לשמור על שקט. בהמשך לפנייה האחרונה ובעקבות ויכוח שהתגלע בין הנאשם לבין מרים ובת משפחתה שמתגוררת יחד עימה (להלן: "שיראל"), הראשון אמר לשיראל: "חכי חכי". בנסיבות אלה, ביקשה שיראל לנעול את דלת הכניסה לביתה ונשענה עליה. או אז, הנאשם החל לדחוף את הדלת, אך השכנה הצליחה

עמוד 1

לנעול אותה. מיד ובהמשך, הנאשם החל לדפוק על הדלת בחוזקה, ושיראל הזעיקה את כוחות המשטרה למקום. במעמד זה, ניסה הנאשם לתקוף את מרים, בכך שזרק לעברה כיסא, שלא פגע בה.

עוד ובהמשך, בעודו עומד בפתח ביתו, אחז הנאשם בשני סכיני מטבח והחל לנופף בהם, תוך שצעק: "אני אדקור, אני אדקור", ואיים על מרים, באומרו: "אני אדקור אותך, אני אחורר אותך". כמו כן, הנאשם שבר דלת בדירת אימו [שבה גם הוא עצמו מתגורר] ופגע בעצמו, בכך שביצע שני חתכים בידו, וזאת באמצעות הסכין שבו אחז.

הנאשם הודה במיוחס לו לעיל, ועל יסוד הודאתו זו הורשע בעבירות של **ניסיון תקיפה סתם**, לפי סעיפים 25 ו- 379 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); **אימים**, לפי סעיף 192 לחוק העונשין; **והיזק לרכוש במזיד**, לפי סעיף 452 לחוק העונשין.

בת"פ 28281-11-15 (להלן: "**תיק האימים**"), נטען כי ביום 18.05.2017 בסמוך לשעה 14:48, איים הנאשם על בת זוגו, בכך שאמר לה שיחתוך לעצמו את הידיים, תוך שהטיח את ראשו בקיר. עוד ובסמוך לכך, הנאשם שבר בבניין שבו הוא מתגורר ארון חשמל ומנורה.

הנאשם הודה במיוחס לו לעיל, ועל יסוד הודאתו זו הורשע בעבירות של **אימים**, לפי סעיף 192 לחוק העונשין; **והיזק לרכוש במזיד**, לפי סעיף 452 לחוק העונשין.

בת"פ 16967-03-15 (כתב אישום מתוקן, להלן: "**תיק הידיעה כוזבת**"), נטען כי ביום 08.12.2014 בשעה 16:43, ניטש ויכוח בין הנאשם לבין בת זוגו. במהלך הוויכוח האמור, הנאשם התקשר אל מוקד משטרת ישראל וביקש את עזרת המשטרה, באומרו למוקדן: "הגיע אלי בחורה שיש צו הרחקה ממני אבקש ניידת משטרה". בהמשך, ומשהגיעה ניידת משטרה למקום, הנאשם מסר לשוטר כי "התקשר למשטרה בצחוק".

הנאשם הודה במיוחס לו לעיל, ועל יסוד הודאתו זו הורשע בעבירה של **ידיעה כוזבת על עבירה**, לפי סעיף 243 רישא לחוק העונשין.

בת"פ 8077-05-16 (להלן: "**תיק ההפרה הראשון**"), נטען כי בערבו של יום 08.04.2016, הפר הנאשם הוראה חוקית שניתנה לו על ידי בית משפט, וזאת בכך שעזב את הכתובת שבה אמור היה להימצא ב"מעצר בית", ופנה להתגורר עם אימו שממנה הוא הורחק כחלק מתנאי שחרורו.

הנאשם הודה במיוחס לו לעיל, ועל יסוד הודאתו זו הורשע בעבירה של **הפרת הוראה חוקית**, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

בתיק פל"א 211079/2016 (להלן: "**תיק ההפרה השני**"), נטען כי ביום 18.05.2016 בסמוך לשעה 17:30, הפר הנאשם הוראה חוקית שניתנה לו על ידי בית משפט, בכך שיצא את הדירה שבה אמור היה להימצא ב"מעצר בית".

הנאשם הודה במיוחס לו לעיל, ועל יסוד הודאתו זו הורשע בעבירה של **הפרת הוראה חוקית**, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

2. בשים לב לגילו של הנאשם, קמה חובה לקבל תסקיר מאת שירות המבחן עובר לגזירת עונשו. בהינתן אלה ובמסגרת ההסדר שגובש, הוסכם כי אם התסקיר שיתקבל יישא אופי חיובי בפרמטרים שפורטו במעמד הצגת ההסדר, כי אז הצדדים יעתרו במשותף להשית על הנאשם עונש מאסר לתקופה השווה לזו שבה היה נתון במעצר

מאחורי סורג ובריח, מאסר מותנה, התחייבות וצו מבחן (בהתאם להמלצת השירות). לחילופין, הוסכם כי אם התסקיר שיתקבל יישא אופי שלילי, אזי המאשימה תעתור להפעלת המאסר המותנה (בן 3 חודשים) התלוי ועומד נגד הנאשם ותבקש להשית עליו, בסך הכול, מאסר למשך 6 חודשים שירוצה בעבודות שירות (ככל שהנאשם ימצא מתאים לביצוע עבודות שירות), וזאת לצד ענישה נלווית. מנגד, כך הוסכם, ההגנה תוכל לטעון לעניין העונש כראות עיניה.

3. בעניינו של הנאשם התקבלו שני תסקירים מאת שירות המבחן. תסקירים אלה נושאים אופי שלילי, תוך שהשירות נמנע מלבוא בהמלצה טיפולית. חלף כך, הומלץ להשית על הנאשם ענישה מוחשית צופה פני עתיד, שתהווה גורם הרתעתי ומציב גבולות להתנהגותו. מטעמים של צנעת הפרט לא אעלה עלי גזר הדין את כל המפורט בתסקירים האמורים, מלבד אותם נתונים הרלוונטיים לשאלת העונש, שאליהם אתייחס בהמשך.

4. כמו כן, ביום 11.01.2016 (במסגרת ת"פ 4198-07-15) התקבלה בעניינו של הנאשם חוות דעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי, אשר מצא כי הנאשם כשיר לעמוד לדין ואחראי על מעשיו (בכל חמשת התיקים המצורפים). גם כאן, על מנת לא לפגוע בפרטיותו של הנאשם ובסודיות הרפואית שלו, בית המשפט יתייחס ליתר האבחנות הרפואיות המצויות בחוות הדעת רק אם יעלה בכך הצורך, וזאת בהמשכו של גזר הדין.

5. מחוות דעת הממונה על עבודות השירות, אשר הוגשה ביום 26.07.2017, עולה כי הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות במגבלות.

ב. טיעוני הצדדים (עיקרי הדברים)

6. בשים לב לתסקירי שירות המבחן, ולאור הסדר הטיעון שגובש, עתרה באת כוח המאשימה להשית על הנאשם 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. לגופם של הטיעונים לעונש, הלה עמדה על חומרת מעשיו של הנאשם ועתרה לקבוע מתחם עונש אחד בגין מכלול האירועים, שתחילתו במאסר בפועל למשך 6 חודשים, שיכול שירוצה בעבודות שירות. בהמשך, באיזון בין עברו הפלילי של הנאשם והעובדה שביצע את העבירות בשעה שעומד נגדו מאסר מותנה, מצד אחד; לבין גילו הצעיר והעובדה שהודה במיוחס לו וחסך זמן שיפוטי, מצד שני, ובהיעדר שיקולי שיקום, עתרה באת כוח המאשימה להשית על הנאשם מאסר למשך שישה חודשים, לריצוי בעבודות שירות (רכיב זה כולל בתוכו גם הפעלת המאסר המותנה), מאסר מותנה, התחייבות, פיצוי וקנס.

7. מנגד, ההגנה טענה כי למעט קיומו של הליך טיפולי, התסקירים נושאים אופי חיובי בכל יתר הפרמטרים. כמו כן, ההגנה עמדה ארוכות על מצבו הבריאותי-נפשי של הנאשם, והפנתה גם לגילו הצעיר, לעובדה שהודה במיוחס לו וחסך זמן שיפוטי יקר, ולפרק הזמן הארוך שהוא שהה מאחורי סורג ובריח. לאור כל אלה, באת כוח הנאשם לא חלקה על מתחם העונש שהוצג על ידי המאשימה, אך טענה כי בשים לב להסדר הטיעון שגובש, ולנוכח מצבו הבריאותי-נפשי ויתר מאפייניו החיוביים של הנאשם, על בית המשפט ללכת לקראתו ולהסתפק בימי מעצרו. לחילופין, וככל שבית המשפט יחליט להשית על הנאשם עונש מאסר בעבודות שירות, נתבקש כי תקופתו תהיה מינימלית.

8. דבריו של הנאשם בשלב הטיעונים לעונש היו לא קוהרנטיים, תוך שהלה הרבה להתפרץ בזעם, איים בכך שישלח יד בנפשו אם ייגזר עליו עונש מאסר, צמצם מאחריותו לביצוע העבירות, וכולי.

דין והכרעה

9. תחילה ייאמר, כי הצדדים אינם חלוקים בשאלת מתחם העונש ההולם שמן הראוי לקבוע בגין מכלול מעשיו של הנאשם. כך, המאשימה עתרה "**למתחם אחד של מאסר בפועל בן 6 חודשים שיכול וירוצה בעבודות שירות**", ומכאן נלמד כי למעשה כוונתה היא שהרף התחתון של מתחם העונש ההולם יועמד על 6 חודשים מאסר, שניתן לריצוי בעבודות שירות. ההגנה כאמור, לא חלקה על מתחם העונש האמור.

הגם שנדמה כי אין "קשר הדוק" בין מכלול המעשים המיוחסים לנאשם בכתבי האישום השונים, סבורתני כי בשים לב למכלול המעשים ולהצטברותם, קביעת מתחם עונש הולם שתחילתו בשישה חודשים מאסר שניתן לריצוי בעבודות שירות, הינה סבירה ומידתית. והדברים אמורים לאחר שבית המשפט שקל את הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, את מידת הפגיעה בהם, ואת הנסיבות שנלוו לביצוע העבירות השונות. בנקודה זו אף אעיר, כי בייחוד בית המשפט נותן דעתו, לחומרה, לעובדה שבתיק הנסיון תקיפה, איים הנאשם על שכנותיו בשעה שהוא אוזח בשני סכינים, מה שמגביר את הפחד והאימה שחשו המתלוננות, ומעצים את הנזק הפוטנציאלי הטמון במעשים.

מנגד, אין להתעלם מהעובדה שבחלק ממעשיו של הנאשם ניתן למצוא, הלכה למעשה, ביטוי למצבו הבריאותי-נפשי, והכוונה בעיקר לפגיעות שביצע בגופו שלו, עת חתר את ידיו וכאשר בהזדמנות אחרת הטיח את ראשו בקיר. עוד במסגרת זו, ייאמר כי הנאשם אינו "חולה נפש" מבחינה משפטית, והוא נמצא אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדין. כמו כן, אין עסקינן במי שמתפקד ברמה של פיגור שכלי.

יחד עם זאת, הנאשם בעל אינטליגנציה גבולית ומאפיינים אישיותיים גבוליים ודיסוציאטיביים (אנטי סוציאליים), ומנת המשכל שלו מסווגת לטווח הפיגור הקל. והרי שגם מצבו זה של הנאשם, צריך להילקח בחשבון בעת קביעת מתחם העונש ההולם, וזאת במסגרת סעיפים 40ט(א)(6) ו- (7) לחוק העונשין. בנוסף לאלו, אף יצוין כי שוויו של הרכוש אשר ניזוק על ידי הנאשם לא פורט בכתב האישום, ועל כן יש לצאת מנקודת הנחה כי אין עסקינן ברכוש בעל ערך כספי גבוה. כך גם, בכל הנוגע לשני תיקי ההפרה, ייאמר כי הנאשם לא ביצע עבירות שנלוו להפרת ההוראה החוקית, וגם ההפרות כשלעצמן אינן מצויות ברף חומרה גבוה. דברים דומים אף צריכים להיאמר בכל הנוגע לתיק הידיעה כוזבת, באשר גם שם, בשים לב לאופייה של הידיעה הכוזבת שמסר הנאשם, מדובר בפוטנציאל נזק שאיננו גבוה כל עיקר. לבסוף יצוין, כי מתחם העונש ההולם אף מתיישב עם מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות שבהן הורשע הנאשם בכתבי האישום (ובתיק הפל"א) השונים.

כללם של דברים, כאמור, מצאתי כי מתחם העונש ההולם המוסכם בין הצדדים, שתחתיתו בשישה חודשים מאסר, שניתן לרצותו בעבודות שירות, הינו הולם ומידתי, ועל כן אכבדו. אמנם בשים לב לעמדתה העונשית של המאשימה נדמה כי אין בתיק דנן נפקות לרף העליון של המתחם, אך ציין כי בשקלול מכלול השיקולים הקבועים בסעיף 40ג לחוק העונשין, דומני שזה צריך לעמוד על 20 חודשי מאסר בפועל.

10. משאמרנו זאת, אֶפְנֶה לטענת ההגנה לפיה למעט קיומו של הליך טיפולי, הנאשם עומד בכל הפרמטרים שנקבעו במסגרת הסדר הטיעון, ומכאן שבהתאם להסדר האמור, על בית המשפט להסתפק בימי מעצרו. מששבתי ועיינתי בהסדר הטיעון שהוצג על ידי באת כוח המאשימה ביום 06.09.2016 וקראתי את תסקירי שירות המבחן, מצאתי לדחות את טענת ההגנה בעניין זה, ואסביר.

ביום 06.09.2016, כאמור, הוצגו לבית המשפט תנאיו של הסדר הטיעון שגובש בין הצדדים, כהאי לישנא: "**היה ויתקבל תסקיר שרות מבחן חיובי בממצאים ובהמלצות - כך שיצוין בין היתר שאין חשש או יש חשש נמוך להישנות**

עבירות נוספות, הנאשם עבר טיפול בהצלחה, הנאשם מודה, מביע חרטה, לא נפתחו תיקים נוספים ויש המלצה של שרות המבחן, אזי הצדדים יעותרו במשותף לעונש מאסר לריצוי כמניין ימי המעצר בהם היה נתון הנאשם...".

והנה, עיון בתסקירי שירות המבחן אשר הוגשו מעלה כי: הנאשם מתקשה להתייחס להתנהגותו ולעבירות שביצע, תוך שהוא מייחס את מצביו למצבו הנפשי; מביע עמדות המעידות על חוסר מוטיבציה פנימית לעריכת שינוי באורחות חייו; שירות המבחן העריך שהנאשם זקוק לטיפול במסגרות חוץ ביתיות פנימייתיות, אך האחרון שלל את האפשרות לכך; שירות המבחן התרשם מקיומה של רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורצת גבולות, אימפולסיבית ואלימה; שירות המבחן נמנע מלבוא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם.

יוצא אפוא, כי בניגוד גמור לטענת ההגנה, הנאשם לא עמד ברובם ככולם של התנאים שגובשו במסגרת הסדר טיעון (למעט הפרמטר שעניינו פתיחת תיקים חדשים), ואשר רק בהתקיימם הייתה המאשימה עותרת לסיים את ההליך בהסתפקות בימי מעצרו. על כן, כאמור, הטענה לפיה על בית המשפט להסתפק בימי מעצרו של הנאשם מן הטעם שכך סוכם במסגרת הסדר הטיעון, אינה יכולה לעמוד.

11. בהינתן מתחם הענישה שנקבע לעיל, עותרת המאשימה להשית על הנאשם עונש המצוי בתחתיתו. מנגד, ההגנה אמנם לא טענה, ובצדק, כי מתקיימים במקרה הנדון שיקולי שיקום שיהיה בהם כדי להצדיק סטייה לקולא מהמתחם האמור, אך לדבריה על בית המשפט לנכות מעונש המאסר שייגזר את ימי מעצרו של הנאשם. נבחן אפוא את הדברים.

12. כאמור בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, עובר לגזירת עונשו של נאשם בגדרי מתחם העונש ההולם, על בית המשפט לשקול את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כפי שאלו מפורטות בסעיף 40יא לחוק העונשין.

בעניין זה, בית המשפט נותן דעתו לעברו הפלילי של הנאשם (גיליון הרישום הפלילי הוגש וסומן ת/2), הכולל הרשעה אחת מ-2014 (בבית משפט לנוער) במגוון רחב של עבירות, ובהן פגיעה כשעברייני מזוין, החזקת סכין, הפרת הוראה חוקית, היזק לרכוש במזיד, איומים, ניסיון גניבה, תקיפת שוטר, ועוד. עונש המאסר אשר הושת על הנאשם בגין ההרשעה האמורה לא הרתיעו מלשוב ולבצע מגוון רחב של עבירות נוספות, ובמיוחד בולטת בחומרה העובדה שחלק מהעבירות שבגינן הוא נותן את הדין כיום, נעברו על ידי הנאשם בשעה שתלוי ועומד נגדו מאסר מותנה. מנגד, יש לזקוף לזכותו של הנאשם את העובדה שהוא הודה במיוחס לו בחמישה תיקים שונים, ובכך הביא לחיסכון בזמן שיפוטי רב ויוקר, ואף חשוב מכך, יתר את הצורך בהעדתם של העדים בתיקים הנדונים. לצד האמור, יצוין כי הודאה לחוד וקבלת אחריות והכאה על חטא לחוד; כפי העולה הן מתסקיר שירות המבחן והן מדבריו בבית המשפט, הנאשם נמנע מלקבל אחריות (בוודאי לא על כל העבירות שבהן הודה), וממילא גם לא הביע חרטה על ביצועו.

עוד ובמסגרת שקילת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, בית המשפט אינו מתעלם מהפגיעה שעלולה להיגרם לנאשם ככל שיושת עליו עונש מאסר, ולו בעבודות שירות, וזאת בשים לב לגילו הצעיר ולמצבו הבריאותי-נפשי. ויוער, אף העובדה שעסקינן בנאשם "בגיר צעיר" תובא בחשבון, אלא שלנתון זה תיוחס משמעות במסגרת הנסיבות הקבועות בסעיף 40יא לחוק העונשין (כפי שנעשה זה עתה), תוך ששומה עלינו לזכור כי אין המדובר ב"מונח קסם" שיש בו כדי להביא להקלה אוטומטית בעונשו של הנאשם (ראו ע"פ 2420/15 **אברהם אבטליון נ' מדינת ישראל**, (29.11.2015)). בנוסף, בית המשפט מביא במסגרת מכלול שיקוליו את העובדה שהנאשם היה עצור חודשים רבים מאחורי סורג ובריח ובמשך תקופה ארוכה נוספת שהה בתנאים מגבילים. ברי כי המעצר או הליך המעצר איננו "מקדמה על חשבון העונש", אולם ניתן להעניק לכך משקל מסוים, ולו במסגרת סעיף 40יא(3) לחוק העונשין. כמו כן, נתתי דעתי לזמן הרב שחלף מעת ביצוע העבירות. אכן, הנאשם דחה את היד שהושטה לו מאת שירות המבחן ומיאן להשתלב

בהליכים טיפוליים כלשהם, תוך שנדמה כי לא בכדי שירות המבחן העריך שנשקף ממנו סיכון ברמה גבוהה להישנות התנהגות עוברת חוק, אימפולסיבית ואלימה. הגם שכך, לא ניתן להתעלם מהעובדה שבמשך כמעט שנתיים תמימות, הנאשם לא שב לסורו ונמנע מביצוע עבירות נוספות.

זאת ועוד, אמנם מצב נפשי שאיננו שפיר יכול להישקל, במקרים המתאימים, במסגרת סעיפים 40(ב) ו- (ג) לחוק העונשין, שכידוע, השפעתם היא על מתחם העונש ההולם - וכך גם היה במקרה הנדון. יחד עם זאת, ניתן לתת לכך משקל גם בגדרי המתחם שנקבע, שכן ברי כי הפגיעה שעלולה להיגרם לנאשם ככל שיושת עליו עונש מאסר מתעצמת בשים לב למצבו הנפשי האמור. כמו כן, במקרה הנדון אף מצאתי לשקול נסיבה זו - כמו גם את נסיבות חייו המורכבות באופן כללי, כפי שאלה נפרסו בתסקיר שירות המבחן ומפי ההגנה בשלב הטיעונים לעונש - במסגרת סעיף 40(א) לחוק העונשין, שעניינו קיומן של נסיבות חיים קשות שהייתה להן השפעה על ביצוע העבירות. לצד כל האמור, יצוין כי אין להפריז במשקל שיוענק למצבו הבריאותי-נפשי של הנאשם, שכן הגם אם עסקינן במי שהינו בעל אינטליגנציה גבולית ומאפיינים דיסוציאטיביים ושמתפקד ברמה של פיגור שכלי קל - הרי שעדיין, כפי העולה מחוות הדעת הפסיכיאטרית, הנאשם בעל בוחן מציאות תקין, ויודע להבדיל בין טוב לרע ובין מותר ואסור, תוך שלא בכדי, המליץ הפסיכיאטר המחוזי על מעקב אמבולטורי בלבד (בעניין המשקל הראוי שיש ליתן מצב נפשי עובר לגזירת הדין, ראו פס' 34 בפסק דינה של כב' הנשיאה ד' בייניש בע"פ 2406/09 **שלמה אלבו נ' מדינת ישראל**, (15.09.2010). כן ראו והשוו לדבריו של כב' השופט א' אינפלד בת"פ (מחוזי באר שבע) 6935-01-13 **מדינת ישראל נ' שאדי עראבי**, (03.09.2014), בפס' 35).

13. הנה כי כן, מבלי להתעלם מגילו הצעיר, ממצבו הבריאותי-נפשי, ויתר מאפייניו החיוביים - הרי שבשים לב לעברו הפלילי של הנאשם, קבלת האחריות החלקית בלבד, והעובדה שהלה דחה כל אפשרות לשלבו בהליך טיפולי ולא שיתף פעולה עם שירות המבחן בפן הזה (כאשר ברקע אף קיימת בעיה של שימוש בסמים שלא ניתן לה מענה טיפולי הולם) - נדמה כי השתת ענישה ברף התחתון של מתחם העונש ההולם, דהיינו, שישה חודשים מאסר, לריצו בעבודות שירות, ואשר כוללת בתוכה גם הפעלת מאסר מותנה של 3 חודשים מאסר, הינה אמנם מידתית וסבירה, אך במידה רבה מקלה.

ניכוי ימי המעצר

14. בהינתן כל האמור, והגם שתקופת מעצרו של הנאשם הובאה בחשבון במסגרת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, עודנה עולה השאלה אם יש להורות על ניכוי ימי מעצרו של הנאשם מעונש המאסר שיושת עליו, כפי עתירת ההגנה?

15. בעניין זה, הלכה מושרשת היא שעל דרך הכלל, יורה בית המשפט על ניכוי ימי המעצר מתקופת המאסר אשר הושתה על נאשם שהורשע בדינו. כלל זה נגזר מזכותו החוקתית של כל אדם לחירות ומהאיסור על השתת כפל עונש, ומשמעותו היא כי אך במקרים חריגים יימנע בית המשפט מניכוי ימי מעצר מעונש מאסר (ראו בעניין זה דבריו של כב' השופט נ' הנדל בע"פ 4152/13 **הראל ישראלי נ' מדינת ישראל**, (13.08.2014); דבריו של כב' השופט (כתוארו אז) ס' ג'ובראן בע"פ 7768/15 **פלוני נ' מדינת ישראל**, (20.04.2016); ודבריו של כב' השופט י' דנציגר בע"פ 5760/14 **פלוני נ' מדינת ישראל**, (03.06.2015)).

יחד עם זאת, לנאשם אין זכות קנויה לכך שימי מעצרו ינוכו מהעונש שנגזר עליו. שאלת ניכוי ימי המעצר מהווה למעשה שיקול מבין שיקולי הענישה השונים, והדבר נתון לשיקול דעתו של בית המשפט אשר יכריע בכל מקרה בהתאם לנסיבותיו. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט א' שהם ברע"פ 7584/14 **פלוני נ' מדינת ישראל**, (02.12.2014) (להלן: "עניין פלוני"):

"ניכוי תקופת מעצרו של נאשם מתוך תקופת המאסר, הוא נוהג מקובל, שטעמיו עימו, אך האפשרות להורות כן נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט, ותלויה בנסיבות המקרה. כפי שנפסק, הכלל הוא, כי 'לנאשם אין זכות קנויה לניכוי ימי מעצרו והשאלה אם לנכות את ימי המעצר נתונה לשיקול דעת בית המשפט, אשר שוקל את הנושא במסגרת העונש הראוי".

16. בפסיקתו של בית המשפט העליון לא נקבעו כללים נוקשים באשר לאמות המידה שעל בית המשפט לשיקול בשאלת ניכוי ימי המעצר, אולם כן נפסק, בין היתר, כי גזירת עונש שהוא מקל מלכתחילה, יכולה להצדיק שלא ליתן לנאשם הקלה נוספת בדמות ניכוי ימי מעצרו (ראו **רע"פ פלוני**; ע"פ 3924/17 **גיל אלבו נ' מדינת ישראל**, (27.07.2017); בש"פ 7707/06 **פלוני נ' מדינת ישראל**, (25.10.2006)). כמו כן, ובניגוד לכלל הנוהג בעניינם של נאשמים שנגזר עליהם לרצות מאסר מאחורי סורג ובריה, בפסיקתו של בית המשפט העליון נפסק זה מכבר כי ניכוי ימי מעצר מעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות איננו צעד טריוויאלי (ראו **רע"פ פלוני**).

כן יש לציין, כי אין לאפשר לנאשם "ליהנות פעמיים", ומשכך מעונש מאסר שנגזר לא ינכו הימים שבהם הוא היה עצור במקביל לריצוי עונש מאסר בתיק אחר (ראו ת"פ (מחוזי חיפה) 46090-03-14 **מדינת ישראל נ' אלכסיי דנילוביץ'**, (16.06.2015); ועפ"ג (מחוזי ירושלים) 24997-04-14 **מדינת ישראל נ' יהודה בנון**, (07.07.2014)).

17. ומן התם אל הכא, יצוין תחילה כי הנאשם שהה במעצר מאחורי סורג ובריה, במצטבר, במשך תקופה של כמעט תשעה חודשים. בחלק מהתקופה האמורה, ריצה הנאשם במקביל עונש מאסר לאחר הפקעת עבודות שירות. כאמור, אין לנכות מהעונש שייגזר את הימים שבהם הנאשם היה עצור במקביל לריצוי עונש מאסר. דא עקא, המאשימה לא טענה בעניין זה ולא הפנתה את בית המשפט לפרק הזמן המדויק שבו הנאשם היה נתון במעצר ובמאסר בד בבד. על כן, אניח לטובתו של הנאשם כי פרק זמן זה אינו עולה על שלושה חודשים, כך שניכוי יתר ימי המעצר - קרי, שישה חודשים - ככל שבית המשפט יחליט שיש לעשות כן, יביא לידי כך שהוא יסיים למעשה את ריצוי עונש המאסר שייגזר עליו בתיק זה (ראו והשוו: ת"פ (מחוזי חיפה) 23821-09-15 **מדינת ישראל נ' חסן סלים בן פואד**, (12.04.2016)).

אם כך נבחן לגופו של עניין אם יש מקום לנכות מעונשו של הנאשם את ימי מעצרו. בשים לב להגבלת העונשית של המאשימה את עצמה, העונש שיושג על הנאשם בגזר דין זה הוא מקל במידה רבה, והדברים אמורים בשים לב למכלול הנתונים והנסיבות אשר פורטו על ידי קודם לכן, ובוודאי לאחר שמביאים בחשבון שעונש זה כולל בתוכו גם הפעלת מאסר מותנה בן שלושה חודשים. כמו כן, עונש המאסר שייגזר על הנאשם, ירוצה על ידו בעבודות שירות, והרי שכאמור, גם בכך יש כדי להקהות במידה רבה את הכלל לפיו למעט אותם מקרים חריגים, יורה בית המשפט על ניכוי ימי המעצר מעונש המאסר.

בהינתן כל אלה, על פניו, לא היה מקום לנכות מעונשו של הנאשם את ימי מעצרו. יחד עם זאת, ובשים לב לנסיבות חייו המורכבות, ובייחוד לנוכח מצבו הנפשי, ולאור גילו הצעיר, חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות והעובדה שהלה הודה במיוחס לו ובכך הביא לחיסכון משמעותי בזמן שיפוטי יקר, בית המשפט יקל במידת מה בעונשו, באופן בו יורה על ניכוי של חלק מהימים בהם הוא שהה במעצר מעונש המאסר שייגזר עליו.

18. בשולי הדברים ועל אף ששאלה זו אינה נתונה במחלוקת, יצוין כי המאשימה ביקשה להורות על הפעלת המאסר המותנה בן שלושת החודשים אשר נגזר על הנאשם בסעיף 4 בגזר הדין מיום 28.09.2014 בת"פ 32599-12-12 (בית משפט השלום לנוער באשקלון). כזכור, הנאשם הורשע בביצוען של שתי עבירות הפרת הוראה חוקית, ומכאן שבשים לב להוראות סעיף 56(ב) לחוק העונשין, הופך מאסר מותנה זה לחב הפעלה. על כן, ובהיעדר כל הליך טיפולי, הרי שאין מנוס מלהורות על הפעלתו (ואף לא נטען בפניי אחרת). לצד האמור, ובשים לב לעמדתה העונשית

של המאשימה, הנאשם ירצה את עונש המאסר המותנה שיופעל בחופף לעונש המאסר שייגזר עליו בתיק זה.

19. עוד יצוין, כי בשים לב למצבו הנפשי של הנאשם, לנוכח חלוף הזמן מעת ביצוע העבירות, ולאור עונש המאסר שייגזר עליו, אמנע בזו הפעם מלהשית עליו ענישה כלכלית בדמות פיצוי או קנס.

20. לאור כל האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשים מאסר בפועל, לריצוי בעבודות שירות, בניכוי חודשיים מימי מעצרו.

ב.מורה על הפעלת המאסר המותנה בן 3 החודשים שהושת על הנאשם בת"פ 62599-12-12 (סעיף 4 בגזר הדין) ביום 28.09.2014 (בית משפט השלום לנוער באשקלון; ראו ת/3). עונש זה ירוצה כולו בחופף לעונש המאסר שהושת בסעיף א' שלעיל.

בסך הכול, ירצה הנאשם 4 חודשים מאסר בפועל, בעבודות שירות.

בהתאם לאמור בחוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 26.07.2017, הנאשם יחל בריצוי המאסר ביום 23.10.2017, אלא אם הממונה יודיעו אחרת. העבודות תבוצענה במתנ"ס וולדנברג, ברח' משה יוליש, אשקלון.

על הנאשם להתייב לריצוי המאסר במפקדת גוש דרום של שב"ס ביחידה לעבודות השירות במועד הנקוב או בכל מועד אחר שייקבע הממונה על עבודות השירות.

מוסבר לנאשם כי עליו לעמוד בתנאי העבודה, וכי כל הפרה של תנאי עבודות השירות עלולה להביא להפסקה מנהלית של העבודות ולריצוי יתרת התקופה במאסר ממש.

העתק ההחלטה לממונה על עבודות השירות.

ב.מאסר מותנה למשך 4 חודשים, אשר יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מהיום הנאשם יעבור על עבירה מן העבירות שבהן הורשע.

ג. הנאשם יחתום על התחייבות כספית על סך 5,000 ₪ שלא לעבור על עבירה מן העבירות שבהן הורשע, וזאת לתקופה של שלוש שנים מהיום.

אם לא תיחתם ההתחייבות תוך 7 ימים, ייאסר הנאשם למשך 10 ימים.

כספים שהופקדו בתיק זה על ידי אביו של הנאשם, מר בר ת.ז., יושבו לידי.**

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ח תשרי תשע"ח, 18 אוקטובר 2017, במעמד הצדדים דלעיל.